

سرمای ماندگار

کارنامہ مہمانی قیپ ۱۲ قائم آل محمد (عج)

در عملیات ہار بیت المقدس ۲، ۳ و ۶

ادارہ کل حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس استان سمنان

تدوین

محمد عمادالدین

سرشناسه: عمادالدین - محمد ۱۳۴۰

عنوان و نام پدید آورنده: سرمای ماندگار - کارنامه عملیاتی تیپ ۱۲ قائم (عج) استان سمنان در عملیات های بیت المقدس ۲، ۳ و ۴

محمد عمادالدین (به سفارش اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان سمنان با حمایت تیپ ۱۲ قائم (عج) استان سمنان

مشخصات نشر: تهران. بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس. ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۳۱۸ ص. مصور - وزیری

شابک: ۲- ۲۷- ۸۷۶۸- ۶۰۰- ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷، عملیات بیت المقدس ۲، ۳ و ۴

موضوع: Iran-Iraq War, 1980-1988- Operashion Beytolmoqadas

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹

شناسه: جزوده بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس. - اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان سمنان

شناسه افزوده: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی سمنان، تیپ مستقل ۱۲ قائم (عج)

رده بندی کنگره: ۷ / ۱۰ / ۹ / ۱۳۹۷ DSR ۸

رده بندی دیویی: ۳۰۳ / ۹۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۰۸۹۹

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

عنوان کتاب و نویسنده: سرمای ماندگار - محمد عمادالدین

ویراستار و صفحه آرا: سلمان شایان فر

شابک: ۲- ۲۷- ۸۷۶۸- ۶۰۰- ۹۷۸

نوبت چاپ و سال انتشار: اول- ۱۳۹۷

شمارگان و قیمت: ۱۰۰۰ نسخه - ۱۹۰۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: کوثر

کلیه حقوق این اثر برای اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان سمنان محفوظ است.

نشانی مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - روبروی دانشگاه تهران - پلاک ۱۲۶۶ - تلفن و نمابر: ۶۶۹۵۴۱۰۸ - ۰۲۱

نشانی: سمنان - میدان استاندارد - بلوار دفاع مقدس - مرکز فرهنگی دفاع مقدس - کدپستی: ۳۵۱۴۹۱۹۱۱۹ - اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان سمنان - تلفن: ۳۳۴۸۰۹۹۱ - ۰۲۳

فهرست مطالب

۱۳	در محضر امام.....
۱۴	همگام با ولایت.....
۱۵	سخن آغازین.....
۱۸	مقدمه.....
۲۱	بخش اول: عملیات بیت المقدس ۲؛ راهبرد نوین ایران و نقش تیپ ۱۲ قائم «عج».....
۲۳	گفتار اول: عملیات بیت المقدس ۲.....
۲۳	راهبردهای جدید ایران در عملیات بیت المقدس ۲.....
۲۴	عوامل موثر در انتخاب راهبر؛ تغییر بجهت از جنوب به شمالغرب.....
۲۶	گفتار دوم: جنگ در جبهه جدید.....
۲۸	وضعیت عمومی طرفین درگیر در آستانه عملیات.....
۳۰	شرایط سرزمینی و جغرافیایی منطقه.....
۳۲	اهمیت نظامی منطقه.....
۳۳	جاده بانه به ماووت.....
۳۴	گفتار سوم: دورنمایی از عملیات بیت المقدس ۲.....
۳۷	تغییر وضعیت دشمن در بین عملیات.....
۳۸	اهداف عملیات.....
۴۲	نتایج به دست آمده در عملیات.....
۴۴	خلاصه گزارش عملیات.....
۴۵	بخش دوم: تیپ ۱۲ قائم «عج» در منطقه شمالغرب.....
۴۷	گفتار اول: نقش آفرینی تیپ ۱۲ قائم در شمالغرب.....
۴۸	سازمان تیپ همزمان با عملیات بیت المقدس ۲.....
۴۸	نیروی انسانی.....
۵۰	تجهیزات پشتیبانی آتش.....
۵۲	سازمان رزم تیپ ۱۲ قائم در عملیات بیت المقدس ۲ و ۳ و ۶.....
۵۳	سازمان گردانهای رزم تیپ ۱۲ قائم در عملیات بیت المقدس ۲ و ۳ و ۶.....
۵۴	استقرار تیپ قبل از عملیات.....

۵۵	گفتار دوم: منطقه عملیاتی و مأموریت تیپ
۵۶	شرح عملیات
۵۹	مأموریت تیپ ۱۲ قائم (عج)
۵۹	طرح مانور تیپ ۱۲ قائم
۶۰	گردان ولیعصر در عملیات
۶۲	سازمان نیروی انسانی گردان
۶۲	توجیه نیروها قبل از حرکت
۶۲	انتقال نیرو
۶۲	طرح مانور گردان
۶۳	حرکت برای اجرای تک
۶۷	سازمان گردان حضرت ولیعصر «عج»
۶۸	وضعیت تیپ بعد از اتمام مرحله اول مانور
۶۸	مانور جدید دو روزه ۱۴ درس
۶۹	نتیجه مانور دو روزه و قرارگاه میزبانی تیپ ۱۲
۷۰	مأموریت جدید یگان و گردان مل گننده
۷۰	گردان قبل از عملیات
۷۱	استعداد گردان در زمان ابلاغ مأموریت
۷۲	وضعیت نیروها همزمان با حرکت
۷۳	آغاز حرکت
۷۳	اقدامات گردان در خط گوجار
۷۵	پاتک عراق
۷۶	شهادت سه تن از نیروهای گردان
۷۷	مأموریت جدید گردان
۷۹	سازمان گردان علی بن ابیطالب علیه السلام در عملیات بیت المقدس ۲ و ۳
۸۰	پایان عملیات جهت دسترسی به وضعیت مطلوب
۸۱	عوامل مؤثر بر نتیجه عملیات
۸۴	کاهش توان نیروها
۸۷	عدم برقراری ارتباط
۸۸	کمیود آتش توپخانه
۸۹	گردان امام حسین علیه السلام و آغاز پدافند
۹۰	وضعیت گردان امام حسین علیه السلام
۹۰	شرح مأموریت
۹۱	حرکت برای استقرار در خط پدافندی

۹۵	استقرار گروهان حضرت علی اصغر
۹۶	سازمان گردان امام حسین علیه السلام در بیت المقدس ۲ و ۳
۹۷	گردان قمر بنی هاشم
۹۸	تغییر موضع
۹۸	دریافت مأموریت
۱۰۰	پایان خط پدافندی
۱۰۱	سازمان گردان قمر بنی هاشم علیه السلام در عملیات پدافندی بیت المقدس ۲، ۳ و ۶
۱۰۲	گردان حضرت ابوالفضل علیه السلام در مأموریت شمالغرب
۱۰۲	حرکت از جنوب به غرب
۱۰۳	شناسایی خط پدافندی
۱۰۴	آغاز حرکت
۱۰۹	سازمان گردان حضرت ابوالفضل علیه السلام در پدافند بیت المقدس ۲
۱۱۰	گردان امام رضا علیه السلام در خط پدافندی
۱۱۱	حرکت برای خط پدافندی
۱۱۳	پاتک عراق و جا به جایی خط مقدم
۱۱۵	سازمان گردان حضرت امام رضا علیه السلام در پدافند بیت المقدس ۲
۱۱۶	گردان سیدالشهداء قبل از عملیات بیت المقدس ۳
۱۱۹	بخش سوم: عملیات بیت المقدس ۳
۱۲۱	گفتار اول: ایران در آستانه عملیات
۱۲۳	برنامه ارتش عراق در ماههای پایانی جنگ
۱۲۳	الف: حفظ عمده قوا در جنوب
۱۲۳	ب: برنامه ریزی برای بازپس گیری سرزمینهای تصرف شده
۱۲۴	ج: حمله به تأسیسات اقتصادی و نفتی ایران
۱۲۴	د: وسعت بخشیدن به جنگ شهرها
۱۲۵	ه: استفاده وسیعتر از سلاحهای شیمیایی
۱۲۶	جغرافیای منطقه
۱۲۸	جنس زمین
۱۲۸	موانع
۱۲۸	آب و هوا
۱۲۹	معايير وصولی
۱۳۰	شرحی بر مقدمه عملیات
۱۳۱	اقدامات دشمن
۱۳۲	ایجاد زمینه برای اجرای عملیات

۱۳۳	تصمیم گیری نهایی برای طرح مانور
۱۳۳	یگانهای بکارگیری شده در عملیات
۱۳۴	طرح کلی مانور
۱۳۴	اهداف عملیات
۱۳۴	آغاز عملیات
۱۳۶	آغاز مرحله دوم عملیات
۱۳۶	مرحله سوم عملیات
۱۳۷	مشکلات کلی عملیات
۱۳۷	نتایج عملیات
۱۳۹	بهره گیری دشمن از سلاح شیمیایی
۱۳۹	گستار دوم: مأموریت تیپ ۱۲ قائم (عج)
۱۳۹	سازمان رزم تیپ ۱۲
۱۴۰	شناسایی در عملیات بیت المقدس ۳
۱۴۰	آغاز شناسایی
۱۴۲	معايير وصولی به دشمن
۱۴۴	طرح مانور
۱۴۵	آغاز و مراحل مانور
۱۵۰	کالک عملیاتی بیت المقدس ۳
۱۵۰	مانور گردانهای تک ور
۱۵۱	گردان ولیعصر در بیت المقدس ۳
۱۵۲	آشنایی با منطقه عملیات
۱۵۳	آمادگی برای حرکت
۱۵۳	توجیه قبل از حرکت
۱۵۵	آغاز حرکت
۱۵۷	الحاق با گردان قمر بنی هاشم
۱۶۰	گردان قمر بنی هاشم علیه السلام
۱۶۰	آغاز حرکت گردان
۱۶۲	آغاز درگیری
۱۶۵	دفع یاتک دشمن
۱۶۵	بازگشت از خط
۱۶۵	گردان بعد از بازگشت
۱۶۶	آمادگی گردان برای حوادث احتمالی در مقر عقبه
۱۶۶	مشکلات

۱۶۷.....	گردان علی بن ابیطالب علیه السلام در بیت المقدس ۳
۱۶۸.....	اتفاق ناگوار.....
۱۶۸.....	ورود گردان به عملیات.....
۱۶۹.....	درگیری گردان با نیروهای عراق.....
۱۷۰.....	وضعیت منطقه در بدافند.....
۱۷۱.....	پایان مأموریت.....
۱۷۲.....	گردان امام حسین در عملیات بیت المقدس ۳.....
۱۷۲.....	آموزش.....
۱۷۲.....	حرکت برای استقرار در منطقه عملیات.....
۱۷۳.....	دریافت مأموریت.....
۱۷۳.....	آغاز حرکت.....
۱۷۴.....	اصابت گلوله شیمیایی دشمن بر محل استقرار گردان.....
۱۷۵.....	حضور در ادامه عملیات.....
۱۷۶.....	اتفاقات در خط.....
۱۷۸.....	نقاط قوت در عملیات بیت المقدس.....
۱۷۹.....	مشکلات منطقه عملیات.....
۱۸۰.....	پشتیبانی عمده ترین مشکل.....
۱۸۵.....	بخش چهارم: عملیات بیت المقدس ۶.....
۱۸۷.....	گفتار اول: تغییر راهبرد ارتش عراق.....
۱۸۸.....	وضعیت نظامی ایران.....
۱۹۰.....	گفتار دوم: کلیات عملیات بیت المقدس ۶.....
۱۹۲.....	یگانهای عمل کننده.....
۱۹۲.....	استعداد نیروهای دیگر.....
۱۹۲.....	اهمیت منطقه عملیاتی بیت المقدس ۶.....
۱۹۳.....	استعداد دشمن.....
۱۹۴.....	گفتار سوم: تیپ ۱۲ قائم و مأموریت بیت المقدس ۶.....
۱۹۷.....	محدوده عملیات تیپ ۱۲ قائم (عج).....
۱۹۸.....	استعداد و سازمان.....
۱۹۸.....	شناسایی در عملیات بیت المقدس ۶.....
۲۰۴.....	طرح کلی مانور.....
۲۰۵.....	آغاز حرکت.....
۲۰۷.....	علت دیرالحاق شدن گردانها.....

۲۰۸	ارایش نیروها بعد از عملیات
۲۰۸	تحركات کلی دشمن
۲۰۹	مشکلات در عملیات بیت المقدس ۶
۲۱۳	گفتار چهارم: گردان سیدالشهداء علیه السلام در بیت المقدس ۶
۲۱۳	سازمان گردان
۲۱۳	ابلاغ مأموریت
۲۱۴	شناسایی قبل از عملیات
۲۱۵	آغاز حرکت
۲۱۶	تدبیر فرمانده گردان
۲۱۷	طرح نور
۲۱۷	آغاز دنیوی
۲۲۰	سازمان گردان حضرت سیدالشهداء علیه السلام در بیت المقدس ۳ و ۶
۲۲۱	گفتار پنجم: گردان والفقا در عملیات بیت المقدس ۶
۲۲۲	ابلاغ مأموریت
۲۲۲	شناسایی
۲۲۳	اولین حرکت
۲۲۴	پیشروی به سمت دشمن
۲۲۴	درگیری با دشمن
۲۲۸	سازمان گردان ذوالفقار
۲۲۹	گفتار ششم: گردان حضرت قمرینی هاشم علیه السلام در بدافند بیت المقدس ۶
۲۳۰	تدارکات در خط
۲۳۱	گفتار هفتم: گردان موسی بن جعفر در خط پدافندی بیت المقدس ۶
۲۳۸	سازمان گردان موسی بن جعفر علیه السلام در عملیات بیت المقدس
۲۳۹	بخش پنجم: واحدهای پشتیبانی رزم تیپ
۲۴۱	گفتار اول: واحدهای پشتیبانی رزم تیپ ۱۲ قائم (عج)
۲۴۱	واحد طرح و عملیات
۲۴۳	واحد اطلاعات و عملیات
۲۴۴	واحد تخریب در عملیات
۲۴۶	گردان توپخانه
۲۴۶	توپخانه قبل از عملیات
۲۴۷	تهیه کالک

۲۴۸.....	توپخانه در حین عملیات
۲۴۹.....	توپخانه بعد از عملیات
۲۴۹.....	گردان ادوات
۲۵۰.....	سازمان ادوات
۲۵۲.....	گردان پدافند هوایی
۲۵۴.....	واحد زرهی در بیت المقدس ۲ و ۳
۲۵۴.....	جنگ نوین یا دفاع شیمیایی در عملیات
۲۵۵.....	اهم اقدامات قبل از عملیات و حین عملیات
۲۵۷.....	واحدهای خدمات رزم
۲۵۷.....	تدارکات
۲۵۸.....	تدارکات در حین عملیات
۲۵۹.....	مهندسی رزمی
۲۶۰.....	بهداری
۲۶۲.....	تعاون
۲۶۴.....	مخابرات
۲۶۴.....	برگزاری آموزش
۲۶۵.....	تهیه تجهیزات
۲۶۶.....	تهیه کد و رمز
۲۶۶.....	برپایی تعمیرگاه
۲۶۶.....	برقراری شبکه ارتباطات
۲۶۸.....	قسمت دواب
۲۷۱.....	بخش ششم: جلوه های ویژه «خاطرات ماندگار»
۲۷۳.....	گفتار اول: راز پیروزی
۲۷۳.....	غفلت دشمن
۲۷۴.....	کار ارزشمند
۲۷۵.....	جاده سازی
۲۷۶.....	دقت و ظرافت عامل موفقیت
۲۷۶.....	دلشوره مرا حرکت داد
۲۷۷.....	گریه اغیار و عشق به جبهه
۲۷۸.....	عظمت خدا و نجات جان یک رزمنده

۲۸۰	لطف و مشیت خداوند.....
۲۸۲	اضطراب دشمن و ایثار رزمندگان.....
۲۸۴	صبر و استقامت رزمندگان.....
۲۸۵	گفتار دوم: با شهیدان «شهید و شهادت طلبی».....
۲۹۷	شهدا به روایت تصویر.....
۳۱۳	منابع.....

جنگ عرات علیه ایران یکی از تحولات عظیم قرن حاضر در جهان و به ویژه در آسیای غربی است. دفاع آگاهانه و همه جانبه مردم انقلابی ایران اسلامی، بسیاری از معادلات شرق و غرب را به هم ریخت و فصل نوینی از مناسبات جهانی را در عرصه بین الملل رقم زد.

بررسی ابعاد و زوایای مختلف علل، تحمیل جنگ بر ایران از سوی اجانب نشان می دهد که این رخداد عظیم، پیوند ناگسستنی با انقلاب اسلامی دارد؛ به گونه ای که بدون شناخت آن نمی توان به درک و تحلیل مناسب از انقلاب اسلامی ایران و آثار و پیامدهای آن دست یافت.

بازخوانی وقایع هشت سال دفاع مقدس و دستیابی در افتخار آفرینی و جانفشانی غیورمردان ایران زمین در مقاطع زمانی اولیه انقلاب و در سال های ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۷ هجری شمسی که تاریخ پرفراز و نشیبی را برای انقلاب اسلامی رقم زده است، بر هر مجاهد و اندیشمندی که در متن حوادث مذکور قرار گرفته است، تکلیف می نماید با بازگویی و بازخوانی حماسه های آن روزگار، ضمن گرامیداشت و نکوداشت آن ایام، راه را برای تدقیق نسل جوان و به ویژه نسل جدید در هر دوره و زمانی هموار سازد و در انتقال معارف عظیم آن دوران که تلفیقی از علم، عمل و معنویت بود، برای آیندگان کوشش نماید.

مبرهن است هدایت پیامبرگونه امام راحل و ساخت درونی جوانانی که تازه از یوغ استبداد و استکبار رهایی یافته بودند، به مدد الطاف بیکران حق تعالی شأنه، خالق امواج خروشان شد که از اقصی نقاط این سرزمین پهناور، در لبیک به فرمان الهی آن ابرمرد بت شکن بر امیال دنیا غالب شده و در سرما و گرمای جبهه‌های حق علیه باطل با تفوق بر نفس اماره، در برابر ناملایمات و نامردمی‌های سردمداران زر و زور خم به ابرو نیاوردند و با بذل جان و مال، آرامش و امنیت امروز را برای ما به ارمغان آوردند.

نگاهی جداگانه به مناطق عملیاتی و ملاحظه شرایط خاص، دشوار و سخت جبهه‌ها، ما را بیشتر بر پیش با فداکاری‌های فرزندان رشید و دلاور این مرز و بوم در طول جنگ آشنا می‌سازد. تاریخ دفاع مقدس، نشانه سربلندی ملت شجاع، فهیم و باتقوای ایران، به‌ویژه بسیجیان، جان برکفی است که برای همه ادوار تاریخ همانند نگینی درخشان در اطلس‌های جهان مردم درخشند.

رزمندگان و بسیجیان استان سمنان نیز در این مسیر پرافتخار، همانند گوه‌ری درخشان در قالب گردان‌های خط‌شکن، چه در سال‌های اولیه جنگ که در یگان‌های لشکر ۱۷ علی‌بن ابیطالب علیه السلام تیپ ۸، صفر ز هم لشکر ۲۱ امام رضا علیه السلام انجام مأموریت نمودند و چه در قالب یگان مستقل ۲ قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف مشغول انجام مأموریت بودند، چنان حماسه‌ساز شدند که همواره مورد تمجید و تقدیر فرماندهان ارشد سپاه قرار گرفتند، تا جایی که با اتمام جنگ، مقام معزز رهبری در سفر به استان سمنان فرمودند:

شنیدم نقش تیپ قائم در عملیات مرصاد آید. بدان بود که اگر نبود، دشمن ممکن بود تا کرمانشاه پیش بیاید، آنکه ایستادگی تیپ قائم (عج) بود، اینها در تاریخ می ماند.

شاید بتوان گفت خاک اکثر مناطق عملیاتی جبهه‌های جنوب، میانی و غرب با نام‌آوران و رزمندگان دلاور این استان سر و سری دارد و هر کدام از آنها پذیرای پیکر و دم‌آلود مطهر شهیدی از این خطه است که به یادشان لاله‌ای رویانده است. منطقه عمومی ماووت عراق، قدم به قدم، منزلگاه قدوم مبارک شهدا و رزمندگان این استان است که

افتخار حضور و خط شکنی در عملیات نصر ۸، بیت المقدس ۶۳ و ۲ را برای خود با تقدیم بیش از یکصد شهید در تاریخ به یادگار گذاشتند.

سرمای ماندگار شرح مختصری از آن حماسه‌سازان و حماسه‌هاست که برای تدوینش، ابتدا اطلاعات ثبت شده و مستند فرماندهان و رزمندگان اسلام که در عملیات‌های مذکور حضور داشتند و مطالب، گفته‌ها و اسناد مصاحبه آنها در اداره کل بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس استان سمنان وجود داشت، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت؛ سپس به روش پژوهشی و خبرگی و نیز برگزاری جلسات و نشست‌هایی تخصصی متوالی با حضور برخی از فرماندهان، مسئولین و رزمندگان آن دوران اعم از فرماندهان گردان‌ها، گروهان‌ها و دسته‌های رزمی، در چند بخش و گفتار به زیور طبع آراسته شد.

در خانه بر خود فرض می‌دانم از تلاش‌ها، رهنمودها و همکاری‌های خالصانه همه عزیزان رزمندگان به ویژه فرماندهان و مسئولین امر در دوران دفاع مقدس در تیپ ۱۲ حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریع و نیز مدیران و همکاران خدوم اداره کل حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس استان سمنان که در نگارش و تدوین این گنجینه ارزشمند به انحاء مختلف یاریگر این جانب بودند صمیمانه سپاسگزاری نموده و بهترین درودهایم را نثارشان دارم. امیدوارم که خداوند متعال رحمت خالصانه آنها را مزین به مهر تأیید و قبولی درگاهش نموده و در توشه آخرت همواره یار دهد و ما را از شفاعت شهدای گرانقدرمان محروم نسازد:

خدایا چنان کن سرانجام کار تو حشید باشی و ما رستگار

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

محمد عماد الدین - سمنان زمستان ۱۳۹۶